

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ**

3 червня 2020р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ**

3 червня 2020р.

м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 8
від 21. 05. 2020 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Жирков О. Г. – студент 4-го курсу спеціальності «Право» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Мицко І. І. – студентка 3-го курсу спеціальності «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку:

С 91 **політико-правові та соціально-економічні виміри** : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 3 червня 2020 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2020. 143 с.

УДК 321(477)(063)

цивілізованості і прогресивності суспільства нерозривно пов'язаний зі становищем в ньому жінок, з їх певним, як професійним, так і особистим статусом. Тільки за умов дійсної, а не лише проголошеної рівноправності, з урахуванням механізмів її забезпечення у реальному житті можна сподіватися на прогресивні зміни у суспільстві.

Література:

1. Чеканова Т. Д. Діяльність міжнародних і вітчизняних організацій з охорони здоров'я жінок. Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 29. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2005. С. 671-677.
2. Гендерний аспект політичного представництва в сучасному світі. <http://www.polisy.hu/paragraph13.html> (05.04.20)
3. Чого хоче українська жінка? Україна і світ сьогодні. 2013. 8-14 лютого (№ 4). С. 2.
4. Див.: Цікул І. В. Проблеми формування тендерної політики в посткомуністичних країнах (на прикладі України, Росії, Білорусі та Казахстану). Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 28. К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2005. С. 687-696.

Клюєв Г. О.

студент 1 курсу спеціальності «Політологія»
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ МЕДІАТЕРОРИЗМУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

В сучасних умовах дедалі більшого значення набуває роль інформації. В результаті активних процесів глобалізації та розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та як наслідок,

змін в соціально-інформаційній сфері, змінюються також інструменти реалізації державної політики, як внутрішньої так і зовнішньої, і поряд з економічними і політичними важелями впливу не менш важливими постають інформаційні.

В епоху інформатизації, у ХХІ столітті, традиційні конфлікти перемістилися із матеріального простору в принципово новий – інформаційний (кіберпростір), де маніпулятивні технології набувають дедалі ширшого використання. Завдяки їм ведуться інформаційні війни, знищуються опоненти, здійснюється вплив на маси і багато інших дій. Тому, останнім часом великої популярності набули поняття «інформаційна безпека», інформаційна війна та інформаційний тероризм.

Сутність феномену інформаційного тероризму активно досліджується в працях як зарубіжних так і вітчизняних науковців. Серед дослідників, які займалися вивченням тероризму в умовах глобалізації, розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та зростання ролі засобів масової інформації в житті суспільства слід зазначити Д.Белла, Ж.Бодрійара, Е.Гіденса, М.Кастельса, Е.Тоффлера, Ф.Фукуяму, С.Хантінгтона, Б.Хофмана, А.Шміда та ін.

Варто зауважити, що існує чимала кількість праць вітчизняних вчених, які зробили свій вклад в дослідження даної тематики. Серед них: О.Зернецька, О.Гриценко, В.Іванова, Є.Макаренко, М.Ожевана, Т.Петрів, Г.Почепцов, В.Шкляр, А.Чічановський. Проте, напрацювання цих науковців не відображали повною мірою тенденції швидкого розвитку цього явища, і як результат такі нові феномени як медіа-тероризм є недостатньо вивченими.

На сучасному ж етапі, існує безліч визначень тероризму. В широкому сенсі, тероризм – це метод впливу шляхом здійснення теракту задля досягнення певних цілей, за якого жертва теракту не є об'єктом [4].

Тероризм - це суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших зазіхань на життя

чи здоров'я ні в чому не повинних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей.

Зараз тероризм набув всесвітнього масштабу перетворився на багатомірне і багатоаспектне явище, яке останнім часом занадто швидко еволюціонує, а отже набуває міжнародного глобального характеру.

Міжнародний тероризм – це здійснювані у світовому чи регіональному масштабі терористичними організаціями, угрупованнями, у тому числі за підтримки державних органів окремих держав, з метою досягнення певних цілей суспільно небезпечні насильницькі діяння, пов'язані з викраденням, захопленням, вбивством ні в чому не винних людей чи загрозою їх життю і здоров'ю, зруйнуванням чи загрозою зруйнування важливих народногосподарських об'єктів, систем життєзабезпечення, комунікацій, застосуванням чи загрозою застосування ядерної, хімічної, біологічної та іншої зброї масового ураження [5].

Говорячи про інформаційну сутність тероризму, визначаємо, що вона відрізняється від загального поняття, перш за все тим, що політичні цілі досягаються опосередковано. Насилля виступає приводом для маніпуляції. Тероризм завжди несе інформаційний характер, незалежно від того чи йде мова про глобальні події, чи про події локального характеру, тому що головна задача – маніпуляція /

Інформаційний тероризм – злиття фізичного насильства зі злочинним використанням інформаційних систем, а також умисне зловживання цифровими інформаційними системами, мережами або їх компонентами з метою сприяння здійсненню терористичних операцій або акцій [6, с. 98].

Такий тип тероризму характеризується не лише кіберзлочинністю, але і коректним маніпулюванням з інформацією, її підтасування, а в деяких випадках і подача свідомо помилкових фактів, у результаті якої відбувається дезінформація з метою залякування та впровадження параноїдальних думок серед населення Розвиненість

інформаційної інфраструктури суспільства сприяє створенню додаткових ризиків інформаційного тероризму.

У свою чергу, інформаційний тероризм розділяється на

- інформаційно-психологічний тероризм (контроль над ЗМІ з метою поширення дезінформації, чуток, демонстрації могутності терористичних організацій)

- інформаційно-технічний тероризм (завдання збитків окремим елементам і всьому інформаційному середовищу супротивника в цілому: руйнування елементної бази, активне придушення ліній зв'язку, штучне перезавантаження вузлів комунікації і т.п.) [3].

Виокремлюють різні види інформаційного тероризму, серед яких найпоширенішими є медіа-тероризм та кібертероризм.

Медіа-тероризм (або «медіа-кілерство») відноситься до специфічного різновиду інформаційно-психологічного терору та є складовою «інфраструктурного терору». Його сутність полягає у спробах шляхом організації спеціальних медіа-кампаній дестабілізувати суспільство, створити у ньому атмосферу громадянської непокори, недовіри суспільства до дій та намірів влади й особливо – її силових структур, покликаних захищати суспільний порядок [2].

У випадку медіа-інформаційного тероризму йдеться про різновид інформаційного тероризму, що є зловживанням інформаційними системами, мережами, та їхніми компонентами для здійснення терористичних дій та акцій.

Засобами здійснення медіа-тероризму є:

- друковані ЗМІ, -мережі ефірних й кабельних мас-медіа, - Інтернет,- електронна пошта, -різноманітні електронні іграшки тощо.

Необхідно зауважити, що більшість сучасних видів тероризму можна віднести до медіа-тероризму, адже ЗМІ виступають дієвим інструментом у швидкому поширенні інформації, залякуванні населення і досягненні терористами їхньої мети.

Таким чином, якщо користуватися запропонованою системою критеріїв, то можна визначити місце медіа-тероризму в типології тероризму.

Зважаючи на специфічність ЗМІ як особливого інструменту в руках суб'єктів терористичної діяльності, специфіка якого обумовлена власне тим, що одна з основних цілей терористів — швидке поширення інформації серед населення — співпадає власне із призначенням ЗМІ і пояснює їх особливу роль у глобалізації тероризму.

У стратегічному плані медіа-тероризм призначається для породження і стимуляції хаосу, руйнування соціальної стійкості, посилення атмосфери «паралізуючого песимізму», посилення суспільної напруженості і конфліктності, порушення нормального функціонування владних структур, підризу довіри населення до дій і намірів влади.

Сучасний тероризм, як правило, складається з двох основних фаз, часто перекривають один одного: силовий і інформаційної, переважання якої характерно для медіа-тероризму. Сучасний терор - це, насамперед медіа-терор.

Під впливом медіа-тероризму індивід не здатен самостійно орієнтуватися в необмеженому інформаційному просторі доступних даних, тому що мас-медіа представлена сьогодні у вигляді інструментів для конструювання недостовірної реальності. Завданням цієї реальності є не відображати істину та приховувати її здійснюючи там самим «м'яку владу», яка прагне підкорити людину невластивим їй судженням. Таким чином, сьогодні не можна говорити про перехід кількості інформації в її якість. Особливо це стосується ЗМІ, в тому числі і мережі Інтернет, так як вони виступають майданчиком для політичних ігор, які на меті викривити реальний стан речей.

Якщо розглядати заходи протистоянню загрозам інформаційного тероризму в Україні, то в даному випадку слід зазначити ряд важливих проблемних питань, які слід вирішити для оптимізації такої протидії. Перш за все, слід впровадити ефективні інформаційні технології, що мають на меті сприяти запобіганню терористичним і екстремістським актам в Україні.

Одним з найефективніших засобів боротьби з інформаційним тероризмом є створення певної спеціальної установи покликаної першочергово розробити нову доктрину інформаційної безпеки із

залученням експертів та разом зі ЗМІ реалізувати її в найкоротші терміни. Прикладом такої установи може бути британський Центральний офіс інформації, який існував до 2011 року. Проте, на даний момент в Україні не створено такого інституту, але заснування єдиного Інформаційного центру протидії інформаційному тероризму на базі Ради Національної Безпеки і Оборони України є необхідним. Такий центр повинен мати власні функції та виконувати ряд покладених на нього завдань по протидії пропаганді тероризму. Серед них до основних слід віднести:

- збирання інформації та аналіз пропаганди терористів з виробленням відповідних аргументованих відповідей
- робота з громадським сектором, формування експертний пул, в тому числі, з експертів зі Сходу України
- здійснення піару роботи державних органів
- організація централізованої роботи зі ЗМІ.
- здійснювати контроль закриття ефірів для терористів, їхній недопуск до ЗМІ тощо [1].

Підсумовуючи, варто сказати, що проблема протидії актам інформаційного тероризму – це комплексна проблема. Сьогоднішні закони повинні відповідати вимогам сучасного розвитку. З цією метою урядові нашої держави необхідно проводити цілеспрямовану роботу з гармонізації та вдосконалення законодавства у сфері інформаційної безпеки держави.

На сьогодні існує проблема протидії актам інформаційного тероризму. Тому, першочерговим завданням для України є цілеспрямована робота з гармонізації та вдосконалення законодавства у сфері інформаційної безпеки держави.

Найефективнішим способом боротьби проти інформаційного тероризму є саме підтримка високих інформаційних технологій та стимул науково-технічного прогресу, що має слугувати справі протидії кіберзлочинності. Фінансування високих технологій у сфері боротьби з кіберзлочинністю має стати державним пріоритетом уже сьогодні.

залученням експертів та разом зі ЗМІ реалізувати її в найкоротші терміни. Прикладом такої установи може бути британський Центральний офіс інформації, який існував до 2011 року. Проте, на даний момент в Україні не створено такого інституту, але заснування єдиного Інформаційного центру протидії інформаційному тероризму на базі Ради Національної Безпеки і Оборони України є необхідним. Такий центр повинен мати власні функції та виконувати ряд покладених на нього завдань по протидії пропаганді тероризму. Серед них до основних слід віднести:

- збирання інформації та аналіз пропаганди терористів з виробленням відповідних аргументованих відповідей
- робота з громадським сектором, формування експертний пул, в тому числі, з експертів зі Сходу України
- здійснення піару роботи державних органів
- організація централізованої роботи зі ЗМІ.
- здійснювати контроль закриття ефірів для терористів, їхній недопуск до ЗМІ тощо [1].

Підсумовуючи, варто сказати, що проблема протидії актам інформаційного тероризму – це комплексна проблема. Сьогоднішні закони повинні відповідати вимогам сучасного розвитку. З цією метою урядові нашої держави необхідно проводити цілеспрямовану роботу з гармонізації та вдосконалення законодавства у сфері інформаційної безпеки держави.

На сьогодні існує проблема протидії актам інформаційного тероризму. Тому, першочерговим завданням для України є цілеспрямована робота з гармонізації та вдосконалення законодавства у сфері інформаційної безпеки держави.

Найефективнішим способом боротьби проти інформаційного тероризму є саме підтримка високих інформаційних технологій та стимул науково-технічного прогресу, що має слугувати справі протидії кіберзлочинності. Фінансування високих технологій у сфері боротьби з кіберзлочинністю має стати державним пріоритетом уже сьогодні.

Список використаної літератури

1. Бойченко О.В. Медіа-тероризм: особливості сучасних ознак інформаційної безпеці / О.В. Бойченко // Інтегровані інтелектуальні робототехнічні комплекси (ПРТК-2009): друга міжнародна наук.-практ. конф. (25-28 травня 2009 р.). – К.: НАУ, 2009. – С. 230-232.
2. Герасименко К. С. Сучасні ознаки загроз «інформаційного тероризму» / К. С. Герасименко // Форум права. – 2009. – № 3. – С. 162–166 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09gkczit.pdf4>
3. Доктрина інформаційної безпеки для України / Артем Біденко// Українська правда.–18.04.2014 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/04/18/7022849/?attempt=1>
4. Марков М.М. Тероризм-1997 Дуель № 14(36) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.agentura.ru/text/biblio/globalmenace.txt>
5. Медіа-тероризм серед інших видів тероризму: спроба типологічного аналізу/ Тетяна Єрохіна [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.social-science.com.ua/article/1002>
6. Jerrold M. From Car Bombs to Logic Bombs: The Growing Threat from Information Terrorism / M. Jerrold // NATO Library

Кожухар К., В.

студентка 4 курсу спеціальності «Політологія»
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна

ІЛЮСТРАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Посткомуністичний період наприкінці ХХ століття у країнах Центральної та Східної Європи пов'язаний з пошуком моделі формування та розвитку демократичного суспільства.